

STORTINGET

Representantforslag 174 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Morten Stordalen, Kristoffer Sivertsen, Rikard Spets og Tor Mikkell Wara

Dokument 8:174 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Morten Stordalen, Kristoffer Sivertsen, Rikard Spets og Tor Mikkell Wara om kostnadsberegninger for å nå Norges klimamål

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge har over tid vedtatt en rekke mål og forpliktelser for reduksjon av klimagassutslipp. Det siste målet ble vedtatt i juni 2025. Dette målet er at Norge skal kutte utslippene med minst 70 pst. innen 2035, sammenlignet med 1990-nivået. Dette kommer i tillegg til et mål om å kutte utslippene med 55 pst. innen 2030. Hittil er norske utslipp kuttet om lag 13 pst. siden 1990.

Uavhengig av syn på ambisjonsnivået er det et grunnleggende premiss for god politikkutforming at beslutninger fattes på et solid og etterprøvbart kunnskapsgrunnlag.

Tiltak for utslippsreduksjoner innebærer betydelige samfunnsmessige og privatøkonomiske konsekvenser. Slike tiltak påvirker husholdninger, næringsliv, konkurranseevne, offentlige finanser og den samlede ressursbruken i økonomien.

Forslagsstillerne mener at systematiske og helhetlige kostnadsberegninger må utgjøre en integrert del av beslutningsgrunnlaget også når klimamål fastsettes og virkemidler utformes.

Klima- og miljødepartementet laget imidlertid ikke noen helhetlig vurdering av verken kostnader eller andre konsekvenser da regjeringen fremmet lovforslaget i

Prop. 129 L (2024–2025). Siste kapittel i lovproposisjonen skal behandle kostnadene, og i dette kapitlet er det antydninger til kostnadsanalyser. Blant annet vises det til at Statistisk sentralbyrå har beregnet at marginalkostnaden for utslippskutt vil være 6 300–8 350 kroner per tonn.

Videre vises det til at «merkostnaden» ved det nye målet sammenlignet med vedtatt politikk, regjeringens klimastatus og -plan for 2025, særskilt vedlegg til Prop. 1 S (2024–2025) og deltakelse i EUs kvotesystem vil være 2–4,2 mrd. kroner årlig fra 2030 til 2035. Kostnadene for vedtatt politikk, klimastatus og -plan og deltakelsen i kvotesystemet fremgår imidlertid ikke.

Regjeringen har dermed ikke presentert noen helhetlig beregning av samfunnets kostnader av å nå dette ambisiøse klimamålet som ble foreslått, og også vedtatt. Det er verdt å merke seg at kostnadene etter alt å dømme er betydelige.

I 1990 var norske utslipp av klimagasser om lag 50 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Dersom man hadde hatt utslipp på dette nivået i 2035 i fravær av klimapolitikk, innebærer det vedtatte målet utslippskutt på 35 millioner tonn årlig. Hvis kuttene i gjennomsnitt koster halvparten av 6 300 kroner per tonn – som er SSBs anslag på marginalkostnad ved kutt på 70 pst. – vil kostnadene bli 110 mrd. kroner i året fra 2035. Allerede i dag finnes mange eksempler på utslippskutt som koster over 3 150 kroner per tonn. Blant annet anslår regjeringen i klimameldingen (Meld. St. 25 (2024–2025) Klimamelding 2035 – på vei mot lavutslippssamfunnet) at kostnadene ved biodrivstoff er i området 5 000 kroner per tonn. Manglende oversikt over kostnader innebærer en fare for at en fastsetter mål som er mer ambisiøse eller mindre ambisiøse enn det som er hensiktsmessig. Samtidig øker risikoen for ineffektiv ressursbruk, util-

siktede fordelingsvirkninger og tiltak som gir begrenset klimaeffekt sett opp mot de økonomiske belastningene. Det er alltid viktig at politiske prioriteringer baseres på analyser som synliggjør kostnader, nytte og alternative handlingsvalg. Nettopp derfor fastslår utredningsinstruksen at konsekvenser av politiske tiltak skal utredes, ofte av angjeldende departement.

Forslagsstillerne viser til at kostnadsvurderinger er et bærende prinsipp i øvrig offentlig forvaltning. I offentlige anskaffelser, investeringsbeslutninger og reguleringsprosesser er samfunnsøkonomiske analyser et sentralt verktøy for å sikre rasjonelle beslutninger. Tilsvarende bør gjelde for klimatiltak og klimamål.

Beregningen av kostnadene ved klimamålene bør ta utgangspunkt i et nullalternativ uten klimapolitikk. Et slikt alternativ kan innebære at utslippene i dag ville vært høyere enn de var i 1990. Dersom et slikt alternativ blir for tidkrevende, kan kostnadsberegningen ta utgangspunkt i utslippsnivået fra 1990.

For de tre elementene nevnt i lovproposisjonen, vedtatt politikk, klimastatus og -plan og deltakelse i kvotesystemet, bør det komme frem om privat eller of-

fentlig sektor bærer de samfunnsøkonomiske kostnadene. Analysen bør også ta hensyn til ulike former for karbonlekkasje, som at det er energikrevende å produsere elektriske maskiner og at strengere klimapolitikk i Norge enn i det meste av verden kan føre til at utslippsintensivt næringsliv flytter sin aktivitet.

Regjeringen bes også om å vurdere og beskrive sentrale usikkerhetsfaktorer i kostnadsberegningen, for eksempel i hvilken grad anslaget avhenger av klimapolitikken i andre land.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utrede og fremlegge en helhetlig analyse av de samfunnsøkonomiske kostnadene av at Norge skal redusere klimagassutslippene med 70 pst. fra 1990-nivå innen 2035.

18. mars 2026

Sylvi Listhaug

Morten Stordalen

Kristoffer Sivertsen

Rikard Spets

Tor Mikkel Wara

